

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.002.04.2023

Barbara Studzińska
Starosta Świecki
Starostwo Powiatowe w Świeciu
ul. Gen. Józefa Hallera 9
86-100 Świecie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/069 – Obsługa obywateli polskich i cudzoziemców w jednostkach administracji publicznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Świeciu ¹ ul. Gen. Józefa Hallera 9, 86-100 Świecie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Barbara Studzińska, Starosta Świecki ² , od 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie, organizacja i poziom zasobów kadrowych Urzędu do realizacji wybranych zadań związanych z obsługą klienta2. Realizacja wybranych zadań związanych z obsługą klienta
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 (do dnia zakończenia kontroli ³), z wykorzystaniem także dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Hanna Jesa, Specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/18/2023 z 16.01.2023 r.2. Michał Trempała, Główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/56/2023 z 05.04.2023 r.

(akta kontroli str.1-5)

¹ Dalej: „Starostwo” lub „Urząd”.

² Dalej: „Starosta”.

³ Tj. do 26 kwietnia 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Starostwo było przygotowane organizacyjnie i lokalowo do realizacji wybranych zadań związanych z obsługą klienta, wykonywanych w Wydziale Komunikacji i Dróg⁶ tego Urzędu, w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami⁷ oraz rejestracji pojazdów⁸.

NIK ocenia pozytywnie podejmowane przez Urząd działania w celu zapewnienia sprawnej obsługi klienta, w tym: komunikację Urzędu z klientem za pomocą strony internetowej, uruchomienie numeru telefonu dedykowanego klientom Wydziału oraz umożliwienie sprawdzenia statusu niektórych spraw, jak również zorganizowanie trzech dodatkowych oddziałów zamiejscowych, w których klienci mieli możliwość załatwienia spraw realizowanych przez Wydział. Pozytywną ocenę w tym zakresie potwierdza także przeprowadzone badanie ankietowe wśród klientów Urzędu.

Postępowania administracyjne w zakresie decyzji związanych z rejestracją pojazdów i uprawnieniami do kierowania pojazdami prowadzono prawidłowo, tym niemniej stwierdzono 11 przypadków nieodnotowywania na składanych przez interesantów wnioskach numeru pozycji w rejestrze oraz dwa przypadki załatwienia sprawy z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹, i niewypełnianie zarazem obowiązków wynikających z art. 36 Kpa.

Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość dotyczyła także nierzetelnego generowania z systemu CEPIK raportów pn: „Brak zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni” i „Brak zgłoszenia sprowadzenia pojazdu z zagranicy”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie, organizacja i poziom zasobów kadrowych Urzędu do realizacji wybranych zadań związanych z obsługą klienta.

Opis stanu faktycznego

1. Struktura organizacyjna Starostwa oraz zakres działania poszczególnych Wydziałów określone zostały w Regulaminie Organizacyjnym z 30 czerwca 2020 r.¹¹. Zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 20 czerwca

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „Wydział KiD” lub „Wydział”.

⁷ W tym w szczególności: wydawanie decyzji w sprawie wydania, zatrzymania, cofnięcia, zwrotu i przywracania uprawnień do kierowania pojazdami; wydawanie decyzji o skierowaniu osoby na kontrolne badania lekarskie i psychologiczne lub kontrolne sprawdzenie kwalifikacji; prowadzenie dokumentacji osób bez uprawnień; wydawanie decyzji w sprawie wymiany zagranicznego prawa jazdy na polski dokument prawa jazdy; prowadzenie spraw związanych z zatrzymywaniem praw jazdy dłużnikom alimentacyjnym oraz wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Kierowców (CEK).

⁸ W tym w szczególności: wydawanie decyzji w sprawie rejestracji, czasowej rejestracji i wyrejestrowania pojazdów; wydawanie decyzji w sprawie czasowego wycofania z ruchu pojazdów; wymiana oraz wydawanie wórników dokumentów komunikacyjnych oraz tablic rejestracyjnych, przyjmowanie zawiadomień o nabyciu i zbyciu pojazdu oraz wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Pojazdów (CEP).

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.; dalej: „Kpa”.

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Uchwała Nr 70/484/20 Zarządu Powiatu Świeckiego w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Świeciu.

1997 r. Prawo o ruchu drogowym¹² oraz ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami¹³ realizował Wydział KiD.

Do podstawowych zadań Wydziału należało m.in.:

- prowadzenie rejestracji pojazdów, wydawanie dowodów oraz tablic rejestracyjnych,
- prowadzenie czasowej rejestracji pojazdów, wydawanie pozwoleń profesjonalnych i czasowych, tymczasowych tablic rejestracyjnych oraz tablic profesjonalnych,
- prowadzenie czasowego wycofania pojazdów z ruchu,
- dokonywanie wpisu w karcie pojazdu o nabyciu pojazdu oraz zmian danych w dowodach rejestracyjnych i kartach pojazdu,
- prowadzenie ewidencji danych na potrzeby Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców¹⁴,
- wydawanie decyzji o unieważnieniu rejestracji pojazdów, zwrocie dowodu rejestracyjnego i tablic w przypadkach określonych przepisami prawa,
- nakładanie kar pieniężnych w drodze decyzji administracyjnych określonych w art. 140 mb Prd,
- wydawanie profili kandydatów na kierowców¹⁵,
- wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami, wymiana uprawnień oraz wydanie wtórnika,
- wydawanie międzynarodowych praw jazdy,
- wydawanie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy.

(akta kontroli str. 471-512)

Starosta wyjaśniła, że w Urzędzie nie były planowane zmiany organizacyjne w strukturze i organizacji pracy. Potrzeby Starostwa w tym zakresie monitorowano na bieżąco, m.in. w ramach kontroli zarządczej oraz opracowywania planu budżetowego. Dodała, że w Starostwie nie występowały bariery organizacyjne utrudniające rzetelną i pełną realizację ustawowych zadań w obszarze będącym przedmiotem kontroli.

(akta kontroli str. 297)

2. W Urzędzie nie opracowano i nie wprowadzono wewnętrznych procedur dotyczących obsługi klienta w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów. Starosta wskazała przy tym, że przepisy szczegółowe w sposób wyczerpujący określały czynności i postępowanie w załatwianiu poszczególnych spraw z ww. zakresu. Na ich podstawie, opisano i opublikowano (w Biuletynu Informacji Publicznej¹⁶) procedury załatwiania spraw. W związku z powyższym nie istniała potrzeba wprowadzania dodatkowych procedur dotyczących obsługi klienta.

Funkcjonowanie praktyki postępowania było weryfikowane poprzez regularne monitorowanie zmian w przepisach¹⁷.

(akta kontroli str. 297-298)

3. W Starostwie stworzono odpowiednie warunki lokalowe do przyjmowania i obsługi klientów w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 988 ze zm., dalej: „Prd”.

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 622.

¹⁴ Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (dalej: „SI CEPIIK”) – system informatyczny, który obejmuje centralną ewidencję kierowców (CEK) oraz centralną ewidencję pojazdów (CEP). W systemie gromadzone są między innymi dane o pojazdach i ich właścicielach oraz o kierowcach.

¹⁵ Dalej: „PKK”.

¹⁶ Zakładka: „Procedury załatwiania spraw”.

¹⁷ Za pomocą stron Rządowego Centrum Legislacji – RCL; Internetowego Systemu Prawnego – LEX oraz programu komputerowego ePrawo Drogowe- ePD.

pojazdów. Oględziny budynku głównego¹⁸ wykazały, że Urząd dostosował warunki lokalowe do potrzeb obsługi klienta, który mógł swobodnie poruszać się po całym urzędzie (nie było wydzielonych stref). Pomieszczenia związane z obsługą klienta w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami i rejestracji pojazdów usytuowane zostały na parterze budynku. Na piętrze znajdował się pokój wydawania dowodów rejestracyjnych. Dostęp do poszczególnych kondygnacji budynku zapewniała winda, co umożliwiało również osobom z niepełnosprawnością ruchową dotarcie do odpowiednich pomieszczeń obsługi. Pomieszczenia oznaczone zostały w sposób umożliwiający ich identyfikację, a przy stanowisku obsługi znajdowała się wyłącznie osoba aktualnie obsługiwana, co umożliwiało zachowanie poufności obsługi klienta. Starosta zarządzeniem nr 37/22 z dnia 15 czerwca 2022 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy Starostwa określił nowy rozkład czasu pracy Urzędu¹⁹.

Stanowiska obsługi wyposażone zostały w niezbędny sprzęt i urządzenia potrzebne do sprawniej obsługi klientów.

Starostwo oprócz budynku głównego w Świeciu, dysponowało także trzema oddziałami zamiejscowymi²⁰, w których prowadzono obsługę klientów z zakresu spraw związanych z rejestracją pojazdów i obsługą klientów przychodzących²¹. Były to lokale udostępnione Starostwie z zasobów majątku poszczególnych gmin. Oględziny wykazały, że pomieszczenia obsługi znajdowały się na parterze budynków, a wjazd dla osób z niepełnosprawnościami zapewniały podjazdy. Łazienki udostępnione dla klientów oddziałów umożliwiały wjazd osobom z niepełnosprawnościami. Stanowiska obsługi wyposażone zostały w niezbędny sprzęt i urządzenia potrzebne do sprawniej obsługi klientów.

(akta kontroli str. 7-81)

Starosta wyjaśniła, że w Jej ocenie funkcjonujące zasady obsługi klienta były na wystarczającym poziomie, nie powodowały problemów z wykonywaniem zadań związanych z wydawaniem uprawnień do kierowania pojazdami i rejestracją pojazdów. W związku z powyższym nie było potrzeby zmian w zakresie funkcjonowania obsługi klienta.

(akta kontroli str. 298)

4. Od 20 stycznia do 3 lutego 2023 r. w Starostwie przeprowadzono badanie satysfakcji klienta z poziomu jakości obsługi świadczonej przez Urząd w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów, na podstawie anonimowych ankiet²². Badanie ankietowe miało ponadto na celu dostarczenie wskazówek określających, jakie elementy mogłyby przyczynić się do usprawnienia pracy Urzędu i poprawy świadczonych usług.

Spośród badanych: 58,82% (20 osób) dokonało rejestracji pojazdu, 38,24% (13 osób) zgłosiło się w sprawie uzyskania bądź wymiany prawa jazdy oraz 2,94% (1 osoba) dokonała zgłoszenia zbycia pojazdu. Większość ankietowanych zadowolona była

¹⁸ ul. Gen J Hallera 9 86-100 Świecie.

¹⁹ Poniedziałek, środa, czwartek: 7⁰⁰ do 15⁰⁰, wtorek 7⁰⁰ do 16⁰⁰, piątek 7⁰⁰ do 14⁰⁰

²⁰ W Jeżewie (86-131) przy ul. Świeckiej 12, w Nowem (86-170) przy Placu Św. Rocha 5, w Pruszczu (86-120) przy ul. Głównej 33.

²¹ M.in. w zakresie przyjmowania wniosków dot. prawa jazdy oraz ich wydawania (na prośbę klienta).

²² Klienci mogli dobrowolnie w dowolnej chwili, w czasie trwania badania i godzinach pracy Urzędu, wypełnić anonimową ankietę przystępując w ten sposób do badania. Kwestionariusze ankietowe dostępne były w wyznaczonym miejscu w siedzibie Starostwa (główny korytarz) z możliwością wrzucenia do urny. Ankieta składała się z 13 pytań, w tym jednego otwartego. Pytania umożliwiały dokonanie wyboru odpowiedzi z zamkniętego katalogu. W czasie trwania badania na 50 wydanych ankiet, wypełnionych zostało 32 (tj. 64%). Przy czym respondenci, w dwóch przypadkach zaznaczyli dwie załatwiane sprawy, również nie zawsze odpowiadali na wszystkie pytania - stąd w niektórych pytaniach jednokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się do 32.

z poziomu obsługi spraw (96,88%), przygotowania merytorycznego pracowników (96,88%) oraz czasu oczekiwania na załatwienie sprawy (84,38%). Wysoko ocenione zostały udzielane klientom informacje²³ (90,63%) oraz sposób zachowania się pracowników wobec klientów²⁴ (93,75%). Większość Klientów (84,38%) informację o pracy Urzędu pozyskiwała od pracowników i z materiałów informacyjnych dostępnych w Urzędzie, jak również ze strony internetowej. 90,63% klientów bez problemu trafiło do wyznaczonego miejsca obsługi lub urzędnika załatwiającego jego sprawę, a warunki lokalowe, w jakich byli obsługiwani w 93,75% uznane zostały za odpowiednie.

Wyniki ankiet wskazały, że pracownicy Starostwa sprawnie realizują obsługę spraw swoich klientów, niemniej do polepszenia tej sytuacji 15,62% badanych wskazało na potrzebę powrotu do Urzędu kasy²⁵, a jedna osoba zarekomendowała dłuższe godziny pracy urzędu.

(akta kontroli str. 338-468)

Skarbnik wyjaśnił m.in., że likwidacja od początku 2023 r. kasy w Starostwie i wprowadzenie w to miejsce oplatometu miało za zadanie zmniejszenie rocznych kosztów działalności bieżącej o około 80 tys. zł. Dodał, że nie przewiduje się powrotu kasy do Starostwa. Wskazał, że oplatomet to nowoczesne rozwiązanie, które w niedalekiej przyszłości będzie standardem w administracji publicznej. Wdrażając tę usługę w pierwszych trzech miesiącach oddelegowano jedną osobę do pomocy klientom. Dodatkowo po około trzech tygodniach wprowadzono pełną automatyzację procesu dokonywania wpłat poprzez tzw. kody QR. Starostwo rozważyło też udogodnienie dla klientów polegające na możliwości dokonywania opłat kartą płatniczą na stanowiskach merytorycznych.

(akta kontroli str. 313)

Starosta wyjaśniła, że wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów od lipca 2022 r. zmieniono godziny pracy Urzędu – wydłużając obsługę we wtorki do godz. 16:00. Przyczyniło się to do usprawnienia pracy Wydziału oraz umożliwiło załatwienia spraw przez pracujących mieszkańców. Dodała, że aktualne rozwiązanie uznaje za wystarczające, jednak analizy będą prowadzone w dalszym ciągu, co nie wyklucza zatem wprowadzenia w przyszłości dalej idących zmian.

(akta kontroli str. 335)

5. Według stanu na 1 stycznia w latach 2018-2022 w Wydziale KiD zatrudnionych było odpowiednio: 16 osób w latach: 2018, 2019, 2021, 18 osób w roku 2020 oraz 15 osób w roku 2022, a w roku 2023²⁶ – 16.

W latach 2018-2023 (I kwartał) na jednego pracownika przypadało 6 057 spraw z zakresu rejestracji pojazdów, w tym m.in.: przerejestrowanie pojazdu – 824, rejestracja pojazdu – 624, wyrejestrowanie pojazdu – 192, zawiadomienie o zbyciu/nabyciu pojazdu – 1 351, wymiana pozwolenia czasowego lub dotychczasowego dowodu rejestracyjnego na dowód rejestracyjny – 2 081. W zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami na jednego pracownika przypadało 4 856 spraw, w tym m.in.: wydanie prawa jazdy po egzaminie państwowym – 926, wpis do prawa jazdy potwierdzający posiadanie kwalifikacji kierowcy zawodowego na podstawie świadectwa kwalifikacyjnego kierowcy – 963, wydanie bądź wymiana prawa jazdy kierowcy zawodowego – 788.

²³ Tj. w sposób zrozumiały i wyczerpujący

²⁴ Tj. w sposób uprzejmy i zyczliwy.

²⁵ Cztery osoby.

²⁶ Według stanu na 31.03.2023 r.

W okresie objętym kontrolą Starostwo nie zatrudniało do obsługi spraw dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami i rejestracji pojazdów osób w ramach umów cywilnoprawnych. Wielkość zatrudnienia odpowiadała zapotrzebowaniu dla poszczególnych komórek, a limity określone były poprzez anonimowe ankiety z samooceny kontroli zarządczej kadry kierowniczej, w których odnoszono się również do stanu zatrudnienia w komórkach organizacyjnych. Wnioski z ankiet podlegały analizie w kontekście potrzeb urzędu z uwzględnieniem możliwości budżetu. Kierownicy wydziałów corocznie indywidualnie ustalali ze Starostą, Wicestarostą, Sekretarzem i Skarbnikiem plan budżetu wydziału, w tym zapotrzebowanie na dodatkowe etaty. W okresie objętym kontrolą nie występowało o zwiększenie stanu zatrudnienia.

W latach 2018-2023 (styczeń) na wolne stanowiska w Wydziale KiD przeprowadzono cztery nabory, wszystkie zakończyły się zatrudnieniem pracownika z kwalifikacjami odpowiadającymi wymaganiom określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych²⁷ oraz wynikającym z Regulaminu wynagradzania pracowników Starostwa²⁸ a także z Regulaminu naboru pracowników na wolne stanowisko urzędnicze²⁹. Proponowane im wynagrodzenie mieściło się w zakresie od 3,6 do 4 tys. zł w przeliczeniu na pełen etat.

Pracownicy Wydziału zajmujący się sprawami dotyczącymi rejestracji pojazdów i uprawnień kierowców, poza centralnym SI CEPIK i systemami pomocniczymi (Systemem Informatycznym POJAZD³⁰, Systemem Informatycznym KIEROWCA³¹ – przy użyciu których wprowadzane są dane do SI CEPIK) – wykorzystywali w swojej pracy także inne systemy przetwarzające dane osobowe: elektroniczny system zarządzania kolejką Q-MS; system do generowania dokumentów obliczenia opłaty; system elektronicznego zarządzania dokumentacją EZD PUW³²; Informica Foris – program do załatwiania spraw związanych z transportem.

Analiza akt osobowych wszystkich pracowników KiD wykazała, że posiadali oni pisemne zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, otrzymali też upoważnienia do wydawania decyzji i innych rozstrzygnięć z zakresu spraw dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów, a także do przetwarzania danych osobowych w wykorzystywanych systemach informatycznych. Zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności były aktualizowane.

Starostwo politykę rozwoju zasobów ludzkich kształtowało zgodnie z zarządzeniem w sprawie wprowadzenia okresowej oceny pracowników³³, które konkretyzowało wymagania dla poszczególnych kategorii pracowników mających na celu doskonalenie i rozwój zawodowy oraz zgodnie z zarządzeniem w sprawie zasad podnoszenia kwalifikacji pracowników³⁴, w którym ustalono zasady wdrażania obowiązku podnoszenia kwalifikacji przez pracowników dokonywanego poprzez szkolenia i samokształcenie.

²⁷ Dz. U. poz. 1960.

²⁸ Zarządzenie Nr 250/18 Starosty Świeckiego z dnia 22.06.2018 r.

²⁹ Zarządzenie Nr 246/14 Starosty Świeckiego z dnia 18 lipca 2014 r. w sprawie Regulaminu naboru pracowników na wolne stanowisko urzędnicze, w tym wolne kierownicze stanowisko urzędnicze w Starostwie Powiatowym w Świeciu oraz na wolne stanowisko dyrektora jednostki organizacyjnej Powiatu Świeckiego.

³⁰ Dalej: SI POJAZD.

³¹ Dalej: SI KIEROWCA.

³² W zakresie przesyłania korespondencji.

³³ Zarządzenie Nr 520/09 Starosty Świeckiego z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia w Starostwie Powiatowym w Świeciu Regulaminu okresowej oceny pracowników, które konkretyzuje wymagania dla poszczególnych kategorii pracowników mających na celu doskonalenie i rozwój zawodowy kadry.

³⁴ Zarządzenie Nr 3/21 Starosty Świeckiego z dnia 5 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 158-197, 203-229, 298-299, 301-302)

Starosta wyjaśniła, że w 2023 r. nie planowano podejmowania decyzji w sprawie zmian kadrowych, chyba że wskutek zmiany przepisów wystąpiłaby konieczność wykonywania nowych zadań lub modyfikacji aktualnie realizowanych. Dodała, że w Urzędzie istnieje system zapewniający obsadę stanowisk obsługi polegający na zapewnieniu zastępstwa w przypadku nieobecności pracownika na stanowisku w ramach wydziału. Każdy pracownik w zakresie obowiązków miał określone zastępstwo w przypadku nieobecności innego pracownika. Powyższe rozwiązania miały na celu niedopuszczenie do tworzenia się kolejek oczekujących na załatwienie swojej sprawy. W sytuacji długotrwałej nieobecności pracownika niezwłocznie zatrudniane były osoby na zastępstwo.

(akta kontroli str. 298-300)

6. W latach 2021-2023 do Starostwa w zakresie zadań wykonywanych w Wydziale KiD wpłynęła jedna skarga³⁵, której przedmiotem były sprzeczne, zdaniem wnoszącej, informacje udzielane przez pracowników w sprawie zmiany adresu w dowodzie rejestracyjnym. Po wyjaśnieniach pracowników Wydziału skarga została uznana za bezzasadną. Sprawę załatwiono w ciągu 30 dni od daty otrzymania skargi, co było zgodne z art. 237 § 1 Kpa. Zawiadomiono wnoszącego, zgodnie z art. 237 § 3 i 238 § 1 Kpa, że działania Wydziału KiD mieściły się w ramach ich kompetencji, nie naruszając w tym zakresie obowiązujących przepisów prawa.

(akta kontroli str. 230-255)

7. W okresie od 2018 r. do 2022 r. praca Wydziału KiD w zakresie obsługi klienta w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów nie była kontrolowana przez organy zewnętrzne. Wydział objęty był natomiast kontrolą w ramach kontroli funkcjonalnej, realizowanej przez Kierownika Wydziału na podstawie rocznych planów kontroli zatwierdzanych przez Starostę. Z ww. kontroli sporządzane były sprawozdania, które następnie analizowano podczas corocznych spotkań Zespołu ds. kontroli zarządczej³⁶. Wnioski z tych spotkań stanowiły podstawę do tworzenia planów audytów wewnętrznych i kontroli instytucjonalnych. Zadanie audytowe z zakresu objętego kontrolą ujęte zostało w „Planie audytu wewnętrznego na 2023 rok” i dotyczyło: wymiaru oraz nakładania kar pieniężnych na podstawie art. 140mb Prd.

(akta kontroli str. 306)

8. W zakresie diagnozowania problemów związanych z wykorzystywaniem SI CEPIK, SI POJAZD i SI KIEROWCA, które utrudniały sprawną obsługę klienta i prawidłową realizację zadań Starosta wskazała m.in. na:

- sprawność działania CEP tj. częste przypadki podjęcia kilku prób w celu pobrania danych niezbędnych do rejestracji pojazdu – konieczność wielokrotnego pobierania danych wpływała na czas obsługi klienta,
- brak dostępu do pobierania danych o zgonach w SI KIEROWCA,
- brak informacji w SI KIEROWCA o elektronicznym zatrzymaniu prawa jazdy w momencie zatrzymania przez organ kontroli drogowej,
- brak możliwości wyszukania kierowcy po wpisaniu jego imienia i nazwiska, jeśli ich pisownia wymaga użycia liter niewystępujących w polskim alfabecie,
- brak dostępu do informacji o naruszeniach przez kierowców zasad ruchu drogowego i przypisanych im punktach karnych,

³⁵ Dnia 11 lipca 2022 r.

³⁶ W skład zespołu wchodził Starosta, kadra zarządzająca, audytor wewnętrzny i specjalista ds. kontroli wewnętrznej.

- brak możliwości zamawiania w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych dokumentów uprawniających do kierowania tramwajem oraz pozwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym.

Starosta wskazała ponadto, że w okresie objętym kontrolą użytkowane centralne systemy informatyczne sporadycznie uniemożliwiały, czy też utrudniały wykonywanie zadań związanych z obsługą klienta, dotyczyło to zarówno awarii ogólnopolskich jak i indywidualnych przypadków, które w krótkim czasie po zgłoszeniu telefonicznym lub mailowym za pomocą aplikacji „eHelpDesk PIK” lub telefonicznie na infolinię zgłoszeń były usuwane i ponownie pozwalały na realizację zadań. Dodała, że do tej pory nie została wdrożona Centralna Ewidencja Pojazd i Kierowca-CEPiK 2.0, która usprawniłaby obsługę klientów w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami.

W opinii Starosty w centralnych systemach informatycznych brakuje funkcjonalności, o które powinien zostać zmodyfikowany/uzupełniony system:

- a) SI KIEROWCA:
 - brak dostępu do bazy ogólnopolskiej w zakresie zakazów kierowania pojazdami,
 - brak możliwości pobierania danych o zgonach,
 - brak informacji w SI Kierowca o zatrzymaniu prawa jazdy - informacja była widoczna dopiero po otrzymaniu postanowienia i dokonaniu wpisu do ewidencji przez właściwy organ,
 - brak możliwości wyszukania kierowcy po wpisaniu jego imienia i nazwiska, jeśli ich pisownia wymaga użycia liter nie występujących w polskim alfabecie:
- b) SI POJAZD:
 - w systemie po przerejestrowaniu pojazdu nie było widać, czy zostało zgłoszone zbycie/nabycie pojazdu – wcześniej wprowadzone dane zanikały,
 - konieczność wielokrotnego pobierania danych z CEP w celu rejestracji pojazdu,
 - brak możliwości wygenerowania raportu pojazdów zarejestrowanych warunkowo.

Dodatkowo wskazała na zawieszanie się programu i konieczność resetowania stacji (komputera) w momencie drukowania plików z edytora tekstu. Stacje zawieszały się przy jednoczesnym otwarciu na tej samej stacji (komputerze) SI KIEROWCA i SI POJAZD. Problem ten pojawiał się najczęściej w zamiejskowych stanowiskach rejestracji pojazdów, gdzie na jednej stacji obsługiwane są zarówno sprawy dotyczące prawa jazdy jak i rejestracji pojazdu.

(akta kontroli str. 322)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie w Starostwie prawidłowo zorganizowano pracę Wydziału KiD związaną z obsługą klienta w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów. Zapewniono rzetelną i sprawną realizację zadań określonych w: Prd, ustawie o kierujących pojazdami oraz regulacjach wewnętrznych. Do przyjmowania i obsługi klientów stworzone zostały właściwe warunki lokalowe, dostosowane do wymagań dla osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy Wydziału posiadali przygotowanie do obsługi klientów, uczestnicząc w szkoleniach systematycznie podwyższali swoje kwalifikacje. Do przeprowadzania postępowań administracyjnych odpowiadających zakresowi czynności pracowników Wydziału, Starosta wydał im także stosowne upoważnienia.

2. Realizacja wybranych zadań związanych z obsługą klienta.

Opis stanu faktycznego

1. Starostwo udostępniało klientom informacje w zakresie spraw dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów. Wzory dokumentów i pouczenia o sposobie załatwienia ww. spraw dostępne były zarówno w obiektach Urzędu³⁷ jak i na stronie internetowej³⁸ Starostwa. Klient WiD mógł również uzyskać informacje o sposobie załatwienia sprawy poprzez udostępnione numery telefonów. W głównym holu wyodrębniony został punkt informacyjno-podawczy, w którym klient Urzędu mógł dokonać weryfikacji poprawności i kompletności składanych dokumentów. Sprawdzenie statusu załatwianej w Urzędzie sprawy możliwe było także przez Internet za pomocą aplikacji info-car.pl, uruchomionej w SI CEPIK.

Urząd organizował możliwość rezerwacji wizyt zarówno internetowo jak i przez elektroniczny system zarządzania kolejką. Rezerwacja możliwa była na 15 dni przed planowaną wizytą. Podczas kontroli NIK, bilety były dostępne i wydawane w dniu przybycia klienta.

Starosta za pomocą posiadanego systemu kolejkowego w zakładce „Raportowanie” mogła pozyskiwać wiedzę o liczbie obsługiwanych klientów, rodzaju załatwianych spraw, czasie oczekiwania oraz czasie, który był niezbędny do załatwienia poszczególnej sprawy. Wyjaśniła dodatkowo, że od czasu wprowadzenia systemu kolejkowego nie stwierdzono przypadku klienta, który pobrał bilet i nie został przyjęty przez Wydział. Średni czas od pobrania biletu do rozpoczęcia obsługi, w zależności od rodzaju załatwianej sprawy oraz natężenia liczby klientów, wahał się od 5 do 60 minut.

Średni czas obsługi poszczególnych spraw był pozyskiwany i analizowany na podstawie zakładki „Raporty” systemu kolejkowego oraz modułu sprawozdawczo – kontrolnego SI CEPIK. Na 27 lutego 2023 r. średni czas (tzw. „interwał”) przedstawiał się następująco:

- rejestracja pojazdu do 30 min.,
- inne sprawy z zakresu rejestracji pojazdu np. zgłoszenie zbycia/nabycia, wpis adnotacji „GAZ” itp. do 15 min.,
- wydawanie praw jazdy do 15 min.,
- wydawanie dokumentów związanych z rejestracją pojazdu do 15 min.

(akta kontroli str. 7-14, 21, 26-27, 82-87, 306-308)

W Starostwie w okresie od września 2021 do 2023 (I kwartał) system rezerwacyjny nie wyznaczył terminu dłuższego niż 30 dni kalendarzowych od dnia dokonania rezerwacji. W badanym okresie rezerwacje odbywały się do 15 dni kalendarzowych. Oględziny informatycznego systemu rezerwacyjnego w dniu 28 marca 2023 r. polegające na wyznaczeniu wizyty w celu załatwienia sprawy w Urzędzie dotyczące uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów potwierdziły możliwość rezerwacji terminu w okresie dwóch dni roboczych od dnia rezerwacji i nie dłuższym niż 15 dni.

(akta kontroli str. 82-86)

2. W okresie 2021-2023 (styczeń) do Starosty wpłynęło ogółem 88 277 wniosków, ich rozpatrywanie skutkowało wydaniem 86 232 decyzji³⁹ w tym ośmiu odmownych.

³⁷ Sala obsługi klientów w budynku głównym Starostwa oraz w oddziałach zamiejscowych: Jeżewo, Nowe, Pruszcz.

³⁸ W zakładce [Procedury załatwiania spraw](#).

³⁹ Różnica pomiędzy wnioskami a decyzjami w ilości 2 045 wynika z pozycji dot. generowania profilu kandydata na kierowcę.

Złożone wnioski i decyzje dotyczyły: rejestracji pojazdów – 73 708 i wydawania uprawnień do kierowania pojazdami – 14 569. W zakresie rejestracji pojazdów były to m.in.: przerejestrowania pojazdu 10 029, rejestracja pojazdu 7 588⁴⁰, wyrejestrowanie pojazdu 2 340, zawiadomienie o dokonaniu montażu instalacji przystosowującej pojazd do zasilania gazem 1 352, zawiadomienie o zbyciu, nabyciu pojazdu 16 442, zmiany w dowodzie rejestracyjnym 8 904 oraz wymiana pozwolenia czasowego lub dotychczasowego dowodu rejestracyjnego na dowód rejestracyjny 25 325. W zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami były to: wydanie prawa jazdy po egzaminie państwowym 2 779, wydanie międzynarodowego prawa jazdy 46, wpis do prawa jazdy potwierdzający posiadanie kwalifikacji kierowcy zawodowego na podstawie świadectwa kwalifikacji kierowcy⁴¹ 2 889, wydanie, bądź wymiana prawa jazdy kierowcy zawodowego⁴² 2 363.

Starostwo ponadto w analogicznym okresie wydało 1 089 decyzji w sprawie kary pieniężnej, o której mowa w art. 140mb Prd za naruszenie obowiązków, określonych w art. 71 ust. 7 i art. 78 ust. 2 pkt 1 Prd, tj. odpowiednio rejestracji pojazdu sprowadzonego z zagranicy i obowiązku zawiadomienia starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu. Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego⁴³ złożono 117 odwołań od ww. decyzji. Pozytywnym rozstrzygnięciem dla klienta zakończyło się 79 spraw, negatywnym 18. Urząd w badanym okresie nie złożył do wojewódzkiego sądu administracyjnego⁴⁴ skarg na rozstrzygnięcia SKO.

(akta kontroli str.136-148)

Starosta wyjaśniła, że jako organ administracji nakładający karę administracyjną w drodze decyzji nie ma legitymacji skargowej do wniesienia skargi do sądu administracyjnego. Wynika to z art. 50 §1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁴⁵. Dodała, że starosta nie ma w takiej sprawie własnego interesu prawnego dotyczącego określonego rozstrzygnięcia sprawy. Interesu prawnego nie ma również Powiat Świecki jako osoba prawna, chociaż dochody z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu powiatu. Jest to interes faktyczny albo ekonomiczny Powiatu, ale nie interes prawny. Organ powołany do wydania decyzji czy też postanowienia w postępowaniu administracyjnym nie może być jednocześnie stroną tego postępowania, reprezentującą w nim własne interesy i co za tym idzie nie ma prawa do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na ostateczne rozstrzygnięcie podjęte w tym postępowaniu. Wobec powyższego, podsumowała, ani Starosta Świecki ani Powiat Świecki nie mają prawa do złożenia skargi do WSA.

(akta kontroli str. 335-337)

3. W wyniku badania próby 10 postępowań administracyjnych⁴⁶ w zakresie wydawania prawa jazdy różnych kategorii⁴⁷ zakończonych wydaniem pozytywnej dla klienta decyzji stwierdzono, że były one prowadzone zgodnie z art. 10, 11 i 13 ustawy o kierujących pojazdami, z § 5-18 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie wydawania dokumentów

⁴⁰ W tym: 1 768-rejestracja pojazdu nowego, 39-rejestracja pojazdu zabytkowego, 117-rejestracja pojazdu marki SAM, 5 742 rejestracja pojazdu sprowadzonego z zagranicy, 289-rejestracja czasowa pojazdu na wniosek właściciela

⁴¹ Przed 6 kwietnia 2022 r.

⁴² Po 6 kwietnia 2022 r.

⁴³ Dalej: „SKO”.

⁴⁴ Dalej: „WSA”

⁴⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.

⁴⁶ Próba przeprowadzona metodą doboru losowego – wskazanie spraw z różnymi kategoriami

⁴⁷ Badaniem objęto kat. A,B,C,B+E,C+E

stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami⁴⁸ oraz z poszanowaniem przepisów Kpa. Każdy wniosek rozpatrywany był indywidualnie, w każdym przypadku weryfikacja złożonych wniosków o wydanie prawa jazdy obejmowała w szczególności sprawdzenie:

- zgodności z dokumentem tożsamości,
- poprawności wypełnienia wniosku,
- wieku wnioskodawcy,
- ukończenia szkolenia i uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu państwowego,
- spełnienia wymagań w zakresie miejsca zamieszkania,
- orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami (w tym sprawdzenie podstawy prawnej, zakresu przeprowadzonych badań oraz ich wyniku),
- orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami (w tym sprawdzenie podstawy prawnej, zakresu przeprowadzonych badań oraz ich wyniku) - o ile było wymagane,
- braku orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych (zakładka w systemie informatycznym Kierowca umożliwia sprawdzenie czy występują zakazy na terenie Polski),
- czy wnioskodawca jest w posiadaniu innego dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdami.

Przyjmując wniosek pracownik Wydziału KiD pouczał wnioskodawcę, o umieszczeniu w części „G” wniosku oświadczenia składanego pod odpowiedzialnością karną.

(akta kontroli str. 88)

W okresie objętym kontrolą wydano trzy decyzje, którymi odmówiono wydania prawa jazdy, a postępowania w sprawie ich wydania prowadzone były zgodnie z art. 10 i art. 12 ustawy o kierujących pojazdami oraz co do zasady z § 5-18 rozporządzenia w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, z wyjątkiem dwóch⁴⁹ z nich, w których na składanym przez interesanta wniosku pracownicy Wydziału KiD nie odnotowywali numeru pozycji w rejestrze, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia (o czym szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości). Ponadto w dwóch ww. przypadkach wydanie decyzji o odmowie wydania prawa jazdy nastąpiło odpowiednio po 82 i 132 dniach, tj. z uchybieniem terminu załatwienia sprawy, wynikającym z art. 35 § 3 Kpa. Nie powiadomiono także strony o nowym terminie załatwienia sprawy zgodnie z art. 36 Kpa, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 109-135)

Badanie przeprowadzone na próbie 12 wniosków w zakresie wydania międzynarodowego prawa jazdy wykazało, że postępowania nimi wszczęte prowadzone były z poszanowaniem przepisów Kpa oraz zgodnie z art. 10 ustawy o kierujących pojazdami i co do zasady z § 19-22 rozporządzenia w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, z wyjątkiem przypadków, w których na składanym przez interesanta wniosku pracownicy Wydziału KiD nie odnotowywali numeru pozycji w rejestrze do czego

⁴⁸ Dz. U. poz. 231 ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami.

⁴⁹ Sprawy: KD5430.558.2022AP i KD5430.750.2022AP.

obligował ich § 19 ust. 2 ww. rozporządzenia, co stwierdzono w dziewięciu⁵⁰ postępowaniach (o czym szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 89-108)

Na podstawie zbadanej próby⁵¹ 16 postępowań administracyjnych zakończonych decyzją o rejestracji pojazdu stwierdzono, że były one prowadzone zgodnie z art. 72 ust. 1 Prd i odpowiednio z § 2-3, 6-12 i 18-20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów oraz wymagań dla tablic rejestracyjnych⁵² oraz z § 2-10 i 16-18 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów, wymagań dla tablic rejestracyjnych oraz wzorów innych dokumentów związanych z rejestracją pojazdów⁵³, a także z poszanowaniem przepisów Kpa. Rejestracje pojazdów dokonywane były na wniosek właściciela pojazdu. Starosta właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania (siedzibę) lub czasowego zamieszkania klienta, wydawał decyzje o rejestracji pojazdu, dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne.

W okresie objętym kontrolą cztery sprawy związane z odmową rejestracji pojazdu dotyczyły uchylecia z urzędu decyzji ostatecznej Starosty. W trzech przypadkach były to wnioski Prokuratury Rejonowej w Świeciu⁵⁴ i Prokuratury Okręgowej w Gdańsku⁵⁵. Jeden przypadek⁵⁶ dotyczył uchylonego postanowieniem Sądu Rejonowego w Świeciu aktu poświadczenia dziedziczenia.

(akta kontroli str. 149-157)

W Starostwie obowiązywały wewnętrzne rozwiązania dotyczące wymiaru kary pieniężnej, o której mowa w art. 140 mb Prd. Przyjęte rozwiązania dotyczyły:

- a) niezarejestrowania pojazdu sprowadzonego z Unii Europejskiej:
 - do jednego miesiąca – 200 zł plus koszt rejestracji pojazdu⁵⁷,
 - od jednego do trzech miesięcy – 300 zł plus koszty rejestracji,
 - od trzech do sześciu miesięcy – 400 zł plus koszty rejestracji,
 - powyżej sześciu miesięcy – 500 zł plus koszty rejestracji.
- b) niezgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu:
 - do jednego miesiąca – 200 zł,
 - od jednego do trzech miesięcy – 300 zł,
 - od trzech do sześciu miesięcy – 400 zł,
 - powyżej sześciu miesięcy – 500 zł.

(akta kontroli str. 323-324, 331)

Zmiany w wysokości kar nakładanych na podstawie art. 140 mb Prd zostały wprowadzone w Starostwie 10 maja 2021 r. Starosta wyjaśniła, że decyzja o obniżeniu wysokości nakładanych kar do poziomu 200 zł nastąpiła po analizie uzasadnień decyzji SKO w Bydgoszczy. Na 18 odwołań od decyzji Urzędu do organu II instancji, 18 decyzji zostało uchylonych w części dotyczącej wysokości kary. Zmniejszono je do najniższego wymiaru (200 zł). Składy orzekające SKO w kolejnych

⁵⁰ Numery druków międzynarodowego prawa jazdy: 0102372, 0102360, 0102362, 0102363, 0102370, 0696033, 0696038, 0696044, 0112548.

⁵¹ Próba przeprowadzona metodą doboru celowego – dobór nielosowy. Wykorzystano Moduł Sprawozdawczo – Kontrolny wskazując numery tablic rejestracyjnych.

⁵² Dz. U. poz. 2355, ze zm.

⁵³ Dz. U. z poz. 1847.

⁵⁴ KD.5410 I.1.2021, KD.5410 I.5.2021

⁵⁵ KD.5410 I.1.2022.

⁵⁶ KD.5410 I.8.2022.

⁵⁷ Np. sam osobowy 161,50 zł. tj. łączna kwota kary wynosiła 361,50 zł

uzasadnieniach wskazywały, że w przypadku pierwszego przekroczenia terminu należało stosować minimalny wymiar kary.

Kierownik Wydziału 10 maja 2021 r. ustalił z Wicestarostą Powiatu⁵⁸, że stosując się do stanowiska SKO wyrażanego w uzasadnieniach decyzji, powyższe rozwiązania będą obowiązywały w okresie trwania stanu zagrożenia epidemicznego. Po tym czasie zostaną przywrócone zasady wymierzania kar obowiązujące wcześniej.

(akta kontroli str. 324, 335)

Starosta wyjaśniła również, że zgodnie z treścią art. 140n ust. 4 Prd, zawierającego dyrektywy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej, ustalając wysokość kary uwzględnia się zakres naruszenia, powtarzalność naruszeń oraz korzyści finansowe uzyskane z tytułu naruszenia ustawy. W przypadku zbycia/nabycia pojazdu strony postępowań nie uzyskiwały żadnych korzyści z tytułu niezawiadomienia o tym fakcie, gdyż konieczność ta nie łączyła się z obowiązkiem uiszczenia jakiegokolwiek opłaty, była to czynność materialno – techniczna. Organ administracji po zmianie wymiaru kary do 200 zł zwracał uwagę na powtarzalność naruszeń - w tych przypadkach kwota kary wzrastała o 100 zł przy każdym kolejnym naruszeniu.

(akta kontroli str. 335)

W latach 2020-2022 łącznie wymierzono kary pieniężne, o których mowa w art. 140mb Prd (z uwzględnieniem zmian dokonanych przez SKO) na kwotę 177 502 zł w tym, 18 317 zł w 2020 r., 64 387 zł w 2021 r. oraz 94 798 zł w 2022 r. Średnia kara pieniężna nałożona na osoby fizyczne wynosiła odpowiednio: 235 zł, 251 zł, 232 zł. a na przedsiębiorców 300 zł⁵⁹ i 223 zł.

(akta kontroli str. 325-330)

Sprawami związanymi z nabyciem/zbyciem pojazdu w Wydziale KiD zajmowało się dwóch pracowników w tym, jeden na stanowisku obsługi bezpośredniej, który przyjmował zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu oraz drugi pracownik, który prowadził postępowania w sprawie kary pieniężnej, o której mowa z art. 140mb Prd. Po nowelizacji Prd i wprowadzeniu sankcji w postaci kary pieniężnej za brak realizacji obowiązków zawiadomienia o nabyciu/zbyciu pojazdu i brak realizacji obowiązku rejestracji pojazdu sprowadzonego z zagranicy, liczba pracowników Wydziału nie zwiększyła się, a do prowadzenia postępowań w sprawie nałożenia ww. kary oddelegowano pracownika ze stanowiska bezpośredniej obsługi interesantów. Nie spowodowało to zdaniem Starosty utrudnień w pracy wydziału.

Na jedno stanowisko przeznaczone do obsługi spraw związanych z przyjmowaniem zgłoszeń o nabyciu/zbyciu pojazdu przypadało w 2020 r. około 5 000 spraw. Na około 6 000 spraw w roku 2021, 1163⁶⁰ nieprawidłowości dotyczyło braku zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni i 452 braku zgłoszenia sprowadzenia pojazdu z zagranicy. W 2022 r. na około 5 500 spraw, 1419 związanych było z brakiem zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu, a 139 nieprawidłowości dotyczyło braku zgłoszenia sprowadzenia pojazdu z zagranicy.

Zgłoszenia te oprócz punktu podawczego przyjmowane były również przez stanowiska ds. rejestracji pojazdów oraz stanowiska zamiejscowe w Pruszczu, Jeżewie i Nowem.

(akta kontroli str. 256-263,323)

⁵⁸ Sprawował bezpośredni nadzór nad pracą Wydziału KD.

⁵⁹ 2020 i 2021 r.

⁶⁰ Dane pochodzą z dostępnych wydruków raportów ze zgłoszeń zbycia/nabycia pojazdów powyżej 30 dni oraz zgłoszenia sprowadzenia z zagranicy, wygenerowane z systemu CEPiK.

W Wydziale, z funkcjonalności SI CEPIK polegającej na możliwości pobrania w cyklu tygodniowym lub dwutygodniowym raportów pn. „Brak zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni” i pn. „Brak zgłoszenia sprowadzenia pojazdu z zagranicy” korzystano nieregularnie. Weryfikacja tych działań wykazała brak wygenerowania i pobrania ww. raportów w okresie: 1 stycznia - 25 kwietnia 2021 r., 25 - 30 maja 2021 r., 20 lipca - 8 sierpnia 2021 r., 17 - 29 sierpnia 2021 r., 21 września - 31 października 2021 r., 23 - 28 listopada 2021 r., 11 stycznia - 6 lutego 2022 r., 8 - 13 marca 2022 r., 29 marca - 10 kwietnia 2022 r., 19 kwietnia - 12 czerwca 2022 r., 8 sierpnia - 6 września 2022 r., 11 października - 6 listopada 2022 r., co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 256-263)

W przebadanej próbie 12⁶¹ na 18 spraw z lat 2021-2022 czas jaki upłynął od dnia wydania postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej z art. 140 mb Prd do dnia wydania decyzji zgodny był z wymogami art. 35 § 3 i art. 36 Kpa, natomiast okres pomiędzy uzyskaniem informacji o zbyciu/nabyciu pojazdu a postanowieniem o wszczęciu postępowania wynosił od 97 do 509 dni.

(akta kontroli str. 289-290)

Starosta wyjaśniła, że do kar pieniężnych, o których mowa w art. 140m-140mb ustawy Prd, w zakresie nieregulowanym w ustawie, stosowane były odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁶². Zgodnie z art. 119zzk Ordynacji podatkowej w zakresie nieregulowanym do nakładania kary pieniężnej, stosowano przepisy działu IVA Kodeksu postępowania administracyjnego. Na podstawie art. 189g § 1 KPA, administracyjna kara pieniężna nie może zostać nałożona, jeżeli upłynęło pięć lat od dnia naruszenia prawa albo wystąpienia skutków naruszenia prawa. Starosta wskazała także, że możliwości finansowe powiatu, nie pozwalają na zwiększenie zatrudnienia w Wydziale o pracownika zajmującego się wyłącznie naliczaniem kar pieniężnych, więc czynności te wykonywał urzędnik, który łączył te zadania z innymi obowiązkami. Na bieżąco prowadzono monitoring terminów, mający na celu zapobieżenie przeterminowaniu się roszczeń.

(akta kontroli str. 336)

Przeprowadzone badanie 10⁶³ spraw (10 pojazdów) wymienionych w raportach pn. „Brak zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni” oraz pn. „Brak zgłoszenia sprowadzenia z zagranicy” wykazało, że w ośmiu⁶⁴ z nich, do 3 kwietnia 2023 r. nie wszczęto postępowań w sprawie nałożenia kary pieniężnej zgodnie z art. 140 mb Prd.

(akta kontroli str. 264-288)

Starosta wyjaśniła, że w początkowym okresie raporty nie spełniały warunków pozwalających na prawidłowe wszczynanie postępowań w sprawie nałożenia kary. Ponadto zdarzało się, że nie było możliwości pobrania raportu. Wynikało to z trwających prac nad udoskonaleniem udostępnianych raportów przez CEPIK. Mając powyższe na uwadze organ administracji przyjął zasadę wszczynania postępowań dotyczących spraw, które zostały wykryte podczas rejestracji lub zgłoszenia zbycia/nabycia na poszczególnych stanowiskach obsługi. Zasady te obowiązywały,

⁶¹ Próba przeprowadzona metodą doboru losowego – losowe wskazanie spraw z prowadzonego w Starostwie dziennika spraw dot. KD.0570.548.2021, KD.0570.39.2022, KD.0570.108.2022, KD.0570.293.2022, KD.0570.439.2022, KD0570.499.2022, KD.0570.330.2022, KD0570.331.2022, KD.0570.390.2022, KD.0570.427.2022, KD.0570.498.2021, KD0570.438.2021

⁶² Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.

⁶³ Próba przeprowadzona metodą doboru losowego – losowe wskazanie spraw ze zbioru raportów –brak zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni oraz brak zgłoszenia sprowadzenia z zagranicy pięć z wydrukowanych raportów z 2021 i pięć z 2022 r.

⁶⁴ Dot. CSW10607, CSWPF92, CSW6KW6, CSW167, CSW13573, CSW15159, CSW1W28, CSW16123

ze względu na to, że liczba wykrywanych spraw przez pracowników stanowisk obsługowych była na tyle znaczna, że nie pozwalała zająć się sprawami z tzw. raportów. Organ wróci do weryfikacji raportów po skróceniu okresu oczekujących spraw na nałożenie kary.

(akta kontroli str. 336)

W opinii Starosty istniały rozwiązania prawne i systemowe, które mogły usprawnić procesy wprowadzania do CEPIK danych, o których mowa w art. 80b Prd w zakresie spraw związanych ze zbyciem/nabyciem, rejestracją pojazdu oraz uzyskaniem odpowiednich pozwoleń na kierowanie pojazdami. Rozwiązania te to w szczególności:

- bezpośrednie przesyłanie danych o zbyciu/nabyciu pojazdu przez ePUAP do SI POJAZD, do tej pory odbywa się to za pomocą skrzynki podawczej Urzędu (to może w przypisie),
- dostęp do informacji o naruszeniach kierowcy i przypisanych do nich punktach karnych,
- szybki dostęp do CEP i CEK (szczególnie dla stanowisk zamiejscowych),
- umożliwienie wydania dokumentu uprawniającego do kierowania tramwajem, za pośrednictwem PWPW,
- uaktualnienie procedur dotyczących rejestracji pojazdów i wydawania uprawnień do kierowania pojazdami.

(akta kontroli str. 324)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dwóch⁶⁵ z trzech objętych badaniem decyzji w sprawie odmowy wydania prawa jazdy, na składanych przez interesanta wnioskach o wydanie prawa jazdy pracownicy Wydziału KiD nie odnotowali przydzielonego wnioskowi numeru pozycji w rejestrze, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt rozporządzenia w sprawie wydawania dokumentów do kierowania, zgodnie z którym wniosek rejestruje się w systemie teleinformatycznym, odnotowując na wniosku przydzielony numer pozycji w rejestrze.

Starosta wyjaśniła, że przyjęte i wprowadzone wnioski zostały zarejestrowane pod numerem pozycji przydzielonym przez system, przez nieuwagę pracownika nie zostało to odnotowane na wnioskach. Numer z rejestru jest każdorazowo uzupełniany a pracownicy są świadomi tego obowiązku. Brak jego zapisu w dokumentach, które zostały poddane kontroli jest wyjątkowy i wynika z przeoczenia pracownika.

(akta kontroli str. 109-135, 317)

2. W dwóch⁶⁶ z trzech objętych badaniem postępowaniach, decyzje w sprawie odmowy wydania prawa jazdy zostały wydane odpowiednio po 82 i 132 dniach od złożenia wniosku, co było niezgodne z art. 35 § 3 Kpa, zgodnie z którym załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Pomimo przekroczenia maksymalnego ustawowego terminu załatwienia sprawy określonego w art. 35 § 3 Kpa – Starosta, wbrew obowiązkowi określonemu w art. 36 § 1 Kpa, nie zawiadomił strony o niezakończonym w terminie,

⁶⁵ Decyzja do sprawy nr KD5430.558.2022.AP i KD 5430.750.2022.AP.

⁶⁶ Decyzja do sprawy nr KD5430.558.2022.AP i KD 5430.750.2022.AP.

przyczynach zwłoki z jednoczesnym wyznaczeniem nowego terminu jej załatwienia i pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia.

(akta kontroli str. 109-135)

Starosta wyjaśniła, że w obu objętych kontrolą przypadkach, przyczyną niewypełnienia wymogów wynikających z art. 35 § 3 Kpa, dotyczących załatwienia sprawy w terminie było dopuszczenie do uzupełnienia dokumentacji przez strony, które zobowiązały się dostarczyć brakujące zaświadczenia w jak najszybszym terminie (opóźnienia spowodowane z winy strony). Biorąc pod uwagę fakt, że prowadzona sprawa miała zostać rozstrzygnięta niekorzystnie dla strony, a strony wniosły o możliwość osobistego dostarczenia brakujących dokumentów do pozytywnego rozpatrzenia wniosku, pracownik prowadzący sprawę zastosował zasadę zaufania stron (pracownik - wnioskodawca) i umożliwił wnioskodawcy uzupełnienie brakującej dokumentacji osobiście. O przebiegu prowadzonej sprawy strony były na bieżąco zawiadamiane telefonicznie, nie wnosiły skarg ani ponagleń. Natomiast naruszenie terminów nie wywołało dotkliwych skutków społecznych lub indywidualnych.

(akta kontroli str. 109-135, 317-318, 470)

3. W dziewięciu⁶⁷ spośród 12 objętych badaniem wniosków w sprawie wydania międzynarodowego prawa jazdy (75%), na składanych przez klienta Urzędu wnioskach, pracownicy Starostwa nie odnotowywali numeru pozycji w rejestrze, do czego obligował ich § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wydawania dokumentów do kierowania pojazdami. Wniosek o wydanie prawa jazdy międzynarodowego rejestruje się w systemie teleinformatycznym, odnotowując na wniosku numer pozycji w rejestrze.

(akta kontroli str. 89-108)

Starosta wyjaśniła, że numer ten z reguły był uzupełniany, a brak jego zapisu w dokumentach, które zostały poddane kontroli wynikał prawdopodobnie z przeoczenia czy rutyny w wykonywanych czynnościach. Zapewniła także, iż zostanie zwrócona szczególna uwaga, aby podobne przypadki w przyszłości się nie powtarzały.

(akta kontroli str. 312)

4. W latach 2021-2022 w Starostwie nie pobierano raportów z SI CEPIK pn. „Brak zgłoszenia sprowadzenia pojazdu z zagranicy” oraz „Brak zgłoszeń zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni” za okresy: 1 stycznia - 25 kwietnia 2021 r., 25-30 maja 2021 r., 20 lipca - 8 sierpnia 2021 r., 17-29 sierpnia 2021 r., 21 września - 31 października 2021 r., 23-28 listopada 2021 r., 11 stycznia - 6 lutego 2022 r., 8-13 marca 2022 r., 29 marca - 10 kwietnia 2022 r., 19 kwietnia - 12 czerwca 2022 r., 8 sierpnia - 6 września 2022 r., 11 października - 6 listopada 2022 r. – co było działaniem nierzetelnym.

Zamówienie na niewygenerowane raporty zostało złożone w toku kontroli NIK i uzupełnione 11 kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 256-263)

Starosta wyjaśniła, że raporty nie uwzględniły okresów wymienionych w przedmiotowym piśmie, ponieważ wynikało to między innymi z usprawiedliwionych nieobecności pracownika, któremu podlegały sprawy z art. 140mb. Ponadto zastępstwa pracownika, któremu podlegały ww. sprawy kolidowały z pobieraniem wydruków. Raporty nie w każdym okresie były też

⁶⁷ Numery druków międzynarodowego prawa jazdy: 0102372, 0102360, 0102362, 0102363, 0102370, 0696033, 0696038, 0696044, 0112548.

możliwe do pobrania, wynikało to z błędów powstałych po stronie CEPIK. Raporty, które to nie zostały pobrane można pobrać w każdym czasie.

(akta kontroli str. 336)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie Starostwo podejmowało działania w celu zapewnienia sprawnej obsługi klienta w sprawach dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracji pojazdów. Wydział KiD realizował zadania związane z postępowaniami administracyjnymi w zakresie ustawy prawo o ruchu drogowym, o kierujących pojazdami i rozporządzeń w sprawie dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, rejestracji i oznaczania pojazdów, wymagań dla tablic rejestracyjnych oraz wzorów innych dokumentów związanych z rejestracją pojazdów. W okresie objętym kontrolą stwierdzono jednak wydanie dwóch na trzy decyzje o odmowie wydania prawa jazdy odpowiednio po 82 i 132 dniach od złożenia wniosku, co stanowiło naruszenie obowiązków wynikających z treści art. 35 § 3 i art. 36 Kpa. W tych samych przypadkach nie odnotowano numeru pozycji w rejestrze, co stanowiło natomiast naruszenie § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wydawania dokumentów do kierowania pojazdami. W zakresie wydawania międzynarodowego prawa jazdy w dziewięciu na 12 przypadków, na składanym przez interesanta wniosku pracownicy również nie odnotowali numeru pozycji w rejestrze, do czego obligował ich § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wydawania dokumentów do kierowania pojazdami. Starostwo w okresie objętym kontrolą nie wygenerowało z zachowaniem ciągłości dat, raportów z systemu CEPIK pn: „Brak zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu powyżej 30 dni” i „Brak zgłoszenia sprowadzenia pojazdu z zagranicy”

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

NIK nie formułuje uwag

Wnioski

1. Odnotowywanie na wnioskach składanych w sprawie wydawania praw jazdy przydzielonego numeru pozycji w rejestrze, po zarejestrowaniu sprawy w systemie teleinformatycznym.
2. Terminowe załatwianie spraw dotyczących odmowy wydania prawa jazdy, a w przypadku niezakończonych spraw w terminie – zawiadamianie stron z podaniem przyczyn zwłoki i nowego terminu załatwienia sprawy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego,

termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 13 czerwca 2023 r.

Kontrolerzy
(-) Hanna Jesa
Główny specjalista kontroli
państwowej

(-) Michał Trempała
Główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy

z up. (-) Agnieszka Serlikowska
p.o. Wicedyrektor